

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare: Tove Nilsson
Titel: Kommunjurist
E-post: Tove.Nilsson@norrtalje.se

Till: Kommunstyrelsens arbetsutskott

Revidering av lokala ordningsföreskrifter

Passiv pengainsamling samt skidåkning i motionsspår

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen föreslår:

Kommunfullmäktige beslutar:

- anta ny bestämmelse i 12 § kommunala ordningsföreskrifter om tillståndsplikt för passiv pengainsamling,
- stryka hänvisning till kommunens föreskrifter om torghandel i 2 § kommunala ordningsföreskrifter,
- revidera 20 § i Norrtälje kommuns lokala ordningsföreskrifter enligt kultur- och fritidsnämndens förslag, beslutat den 25 april 2024,
- ändringarna ska träda i kraft den 1 augusti 2024 eller den senare tidpunkt då länsstyrelsen godkänt ändringarna.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

I de lokala ordningsföreskrifterna för Norrtälje kommun finns bestämmelser om hur den allmänna ordningen på offentlig plats ska upprätthållas. Ordningsföreskrifterna kompletteras med en bestämmelse om tillståndsplikt för passiv pengainsamling (tiggeri) inom vissa avgränsade områden. Syftet med regleringen är att upprätthålla ordningen på offentlig plats samt införa ett trygghets- och skapande verktyg. Polismyndigheten handlägger ansökningar om tillstånd och äger rätt att ta ut en avgift för de tillstånd som myndigheten utfärdar.

En hänvisning till kommunens föreskrifter för torghandel utgår ur de lokala ordningsföreskrifterna.

Kultur och fritidsnämnden beslutade den 25 april 2024 att föreslå en revidering av 20 § i ordningsföreskrifterna, för att förtydliga att det under vintertid endast är tillåtet att vistas i motionsspår, som har iordningställt för skidåkning, med skidor på fötterna. Syftet med ändringen är att minska risken för att konflikter uppstår mellan invånare som vill använda motionsspåren på olika sätt under vintern.

Ärendet

Beskrivning

I kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2023-2025 har stab- och planeringsavdelningen under målområde 7: Norrtälje kommun ska vara en inkluderande kommun som främjar människors egenmakt, livskvalitet och egenförsörjning fått uppdraget att *Införa krav på tillstånd för passiv pengainsamling*.

Kommunstyrelsens arbetsutskott fattade beslut i ärendet den 24 januari 2024. Med anledning av att kommunstyrelsekontoret därefter har berett ärendet ytterligare lades ärendet på nytt fram till kommunstyrelsens arbetsutskott den 27 mars 2024, för ställningstagande i behörig ordning. Kommunstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde den 8 april 2024 att ärendet skulle utgå. Skälet till att beslutet inte togs upp till behandling var att ett ärende som berörde de lokala ordningsföreskrifterna inom kort skulle behandlas i kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen ville invänta kultur- och

fritidsnämndens beslut för att kunna behandla samtliga förslag till ändringar i ordningsföreskrifterna i samma ärende. Kultur och fritidsnämnden beslutade den 25 april 2024 att föreslå en revidering av 20 § i ordningsföreskrifterna.

Tillstånd för passiv pengainsamling

Under det senaste decenniet har personer som tigger blivit en vanlig syn runt om i Sverige. Rapporter från rikspolisstyrelsen och Europol visar att stora delar av tiggeriverksamheten är organiserad och att utsatta människor utnyttjas av kriminella ligor för att tigga.

Tiggeri påverkar stadsbilden och kan av vissa upplevas som en otrygghetsfaktor, särskilt när det förekommer på platser där många människor rör sig, exempelvis utanför butiker, bankomater, restauranger och återvinningsstationer.

En kommun får meddela de föreskrifter som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Enligt 1 kap. 2 § ordningslagen är en offentlig plats bland annat allmänna vägar samt gator, torg och andra platser som i detaljplanen redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål. Kommunen får vidare bestämma att anläggningar för lek, idrott, camping och friluftsliv, badplatser, järnvägsområden, begravningsplatser eller andra sådana områden ska jämföras med offentlig plats, under förutsättning att områdena är tillgängliga för allmänheten.

En bedömning ska göras av om det behövs en föreskrift för att upprätthålla den allmänna ordningen. Det bör vägas in i bedömningen om bestämmelsen är proportionerlig i förhållande till situationen och de eventuella problem med ordningsstörningar som kan uppstå. Ju mer avgränsat ordningsföreskriftens område är, desto mer ingripande tillåts föreskriften vara. Föreskriften måste ha ett sakligt innehåll och vara möjlig att förstå och tillämpa.

Under de senaste åren har passiv pengainsamling förekommit på kommunens gator och torg, med varierande frekvens. I vissa perioder har det dagligen förekommit att personer suttit vid bland annat matvaruaffärer för att samla in pengar, eller ägnat sig åt att samla in återvinningsavfall på olika platser i kommunen.

Det kan konstateras att det finns ett behov av en reglering för att ordningen och säkerheten ska kunna upprätthållas på offentlig plats i kommunen. En tillståndsplikt innebär att polisen kan ingripa när en person saknar tillstånd. Kommunstyrelsekontorets förslag är därför att införa tillståndsplikt för insamling av pengar på följande offentliga platser i Norrtälje kommun, kartor bilagerade.

Norrtälje stad, stadskärnan, enligt bilaga 2

Norrtäljeporten, enligt bilaga 3

Flygfältets handelsområde, enligt bilaga 4

Knutby torg, enligt bilaga 5

Rimbo, Ica, enligt bilaga 6

Rimbo, centrum, enligt bilaga 7

Hallstavik, centrum enligt bilaga 8

Hallstavik, Tempo, enligt bilaga 9

Bergshamra, enligt bilaga 10

Älmsta, enligt bilaga 11

Inom de utmärkta platserna vistas många personer varje dag på grund av den affärsverksamhet som bedrivs där. Det är viktigt att upprätthålla tryggheten för invånare och besökare i stadsrummet och tiggeriet kan uppfattas som en störning samt skapa en känsla av otrygghet hos delar av befolkningen.

Tillståndet innebär att kommunen/polisen får överblick över vilka personer som försörjer sig på det här sättet. Kommunstyrelsekontoret bedömer att det inte är oproportionerligt att införa tillståndsplikt på vissa offentliga platser, där det bedrivs affärsverksamhet och där många människor vistas. För att förhindra att tiggeriverksamheten sprids till fler platser i kommunen har offentliga platser där det bedöms finnas risk att tiggeri/passiv pengainsamling kan bli vanligare framöver inkluderats i förslaget. Den som ägnar sig åt passiv pengainsamling utan tillstånd riskerar penningböter.

Utöver en ny bestämmelse i ordningsföreskrifterna stryks en hänvisning till kommunala föreskrifter om torghandel i en av de inledande bestämmelserna i ordningsföreskrifterna. Skrivningen är inaktuell då kommunen inte har några föreskrifter om torghandel.

Skidåkning i motionsspår

Kultur och fritidsnämnden beslutade den 25 april 2024 att föreslå en revidering av 20 § i ordningsföreskrifterna. Vintertid, när det fallit snö i motionsspåren, anlägger Norrtälje kommun skidspår i motionsspåren. Syftet är att kunna erbjuda invånarna möjlighet att åka skidor. Under övriga delar av året, när det inte finns snö, nyttjas motionsspåren för promenader, löpning och även cykling till viss del. Kommunen ser mycket positivt på att invånarna nyttjar motionsspåren på olika sätt, det är därför de finns till och underhålls av kommunen.

Under den period då det finns snö och då skidspår har anlagts i motionsspåren fortsätter vissa invånare att nyttja motionsspåren för promenader och löpning, vilket inte är syftet just under den tiden på året. Detta riskerar att skapa konflikter mellan invånare som vill använda motionsspåren på olika sätt under vintern.

Syftet med att revidera de lokala ordningsföreskrifterna är att förtydliga vilket användningsområde motionsspåren har att fylla under olika perioder.

Förslag till ny skrivning i de lokala ordningsföreskrifterna, 20 §:

20 § Ridning är inte tillåtet på allmänna badplatser, parker och anläggningar för annan utomhusidrott än ridning.

Skidåkning

Vintertid när det finns snö på marken är det endast tillåtet att vistas i motionsspår som har iordningställt för skidåkning med skidor under fötterna. Det är inte tillåtet att beträda spårbädden i motionsspåret till fots eller med någon form av fordon. Spårbädden är det område där spårmaskinen har kört. Spårbädden innehåller tillplattad snö samt dragna skidspår.

Lagkrav

Enligt ordningslagens (1993:1617) 3 kap. 8 § får en kommun meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats.

I 8 kap 13 § regleras att kommuners beslut att anta, ändra eller upphäva föreskrifter omedelbart ska anmälas till länsstyrelsen, som har att pröva om ändringarna strider mot ordningslagens bestämmelser.

Samberedning

Ärendet har remitterats till polismyndigheten för yttrande över förslaget att införa tillstånd för passiv pengainsamling. Polismyndigheten har inkommit med synpunkter på de gränsdragningar för de avgränsade områden som förslagits. Synpunkterna har i sin helhet efterkommit i det förslag till avgränsade områden som nu läggs fram för beslut.

Kommunstyrelsekontoret har efter att ärendet behandlades på kommunstyrelsens arbetsutskott den 24 januari 2024 genomfört ett skriftligt utskick till 30-talet näringsidkare inom de avgränsade områdena, bilaga 13. Inga synpunkter eller invändningar har inkommit till kommunstyrelsekontoret.

Koppling till gällande styrdokument

Enligt trygghets- och säkerhetsstrategin ska Norrtälje vara en trygg och säker kommun – i både vardag och kris. Kommunen har en övergripande strategi om att stärka tryggheten på gator och torg. Det satsas på trygghetsrelaterade och brottsförebyggande insatser. Aktuellt förslag om att införa krav på tillstånd för passiv pengainsamling ligger i linje med detta eftersom det har som syfte att öka tryggheten och säkerheten inom kommunen.

Enligt Mål och budget 2024-2026 är grunden för kultur- och fritidsnämndens uppdrag att stödja och främja kultur-, idrotts- och friluftslivet i hela kommunen. Avsikten är att tillgodose den enskildes kulturella, demokratiska, sociala och fysiska välfärd. Nämnden medverkar på detta sätt för att alla invånare i hela kommunen ska få möjlighet att bedriva kultur- och fritidsaktiviteter. Kommunen vill att det ska ge upplevelser, personlig utveckling och god livskvalitet samt skapar förutsättningar för en attraktiv livsmiljö och en hållbar utveckling i hela kommunen. De föreslagna ändringarna i 20 § i de lokala ordningsföreskrifterna har till syfte att främja idrotts- och friluftslivet i kommunen, genom att underlätta för de invånare som vill nyttja motionsspåren för skidåkning under vintern.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Ändring av lokala ordningsföreskrifter medför inga direkta kostnader eller intäkter för kommunen. Polismyndigheten äger rätt att ta ut en avgift för tillstånd som myndigheten utfärdar. Beslut om tillståndets längd och avgiftens storlek fastställs av polismyndigheten.

Förvaltningens analys och slutsatser

En kommuns beslut om att anta, ändra eller upphäva föreskrifter i de lokala ordningsföreskrifterna ska anmälas till länsstyrelsen, som inom tre veckor ska ta ställning till om kommunens beslut är förenligt med ordningslagens bestämmelser. Länsstyrelsens tid för prövning av ordningsföreskrifterna får även förlängas till högst två månader. Beaktat detta kan de justerade ordningsföreskrifterna träda i kraft den 1 augusti 2024, eller den senare tidpunkt då länsstyrelsen godkänt ordningsföreskrifterna.

Tidplaner

Kommunfullmäktige föreslås behandla ärendet vid sammanträde den 17 juni 2024. Ändringarna ska därefter omedelbart anmälas till länsstyrelsen. Beaktat länsstyrelsens hantering beräknas ändringarna kunna träda i kraft från och med 1 augusti 2024.

Anette Madsen
Kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Johan Hernman
Stab- och planeringschef
Kommunstyrelsekontoret

Bilagor

1. Reviderade lokala ordningsföreskrifter
Bilaga 2-11 kartor över avgränsade områden enligt nedan
2. Norrtälje stad, stadskärnan
3. Norrtäljeporten
4. Flygfältets handelsområde
5. Knutby torg
6. Rimbo, Ica,
7. Rimbo, centrum
8. Hallstavik, centrum
9. Hallstavik, Tempo
10. Bergshamra
11. Älmsta
12. Polismyndighetens remissvar
13. Utskick till näringsidkare
14. Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteutlåtande, daterat den 26 mars 2024
15. Bilaga till ordningsföreskrifter - Bild utvisande spårbredden av ett skidspår
16. Kultur- och fritidsnämndens beslut den 25 april 2024

Beslut skickas till

Länsstyrelsen i Stockholms län
Polismyndigheten
Kultur- och fritidsnämnden
Juridikenheten
Författningssamlingen